

Zaplatte...

Financování KSČ v roce 1936 v radiodepeších Kominterny

TOMÁŠ JAKL

V britském Národním archivu v Kew je pod signaturou HW 17 uložena série depeší radioprovozu Komunistické internacionály (Kominterny)¹ z let 1930–1945, zachycených, dešifrovaných a přeložených do angličtiny ve Vládní škole kódů a šifer (Government Code & Cyphre School – GC&CS) v rámci operace MASK.² Zpřístupněné zprávy byly v době vzniku označeny jako přísně tajné (*most secret*). Původně byly přenášeny rádiovým vysíláním mezi Moskvou a tajnými radiostanicemi v zahraničí. Byly zašifrovány s použitím kódované abecedy odvozené z textu knihy, kterou měli k dispozici šifranti na obou koncích komunikačního kanálu (obvykle slovníku, ale i telefonního seznamu a dalších knih). Některé zprávy uvádějí ve svém záhlaví umístění rozhlasové stanice, jiné obsahují pouze její volací znak. Radiokorespondenci v zahraničí vedli buď agenti, nebo funkcionáři komunistických stran v Československu, Číně, Dánsku, Francii, Holandsku, Rakousku, Řecku, Spojených státech, Španělsku, Švédsku, Švýcarsku a Velké Británii. Zprávy pokrývaly širokou škálu témat: od politiky, propagandy a tisku, demonstrací, výcvikových kurzů v SSSR, bezpečnosti, organizace cest tajných kurýrů

až k vydávání víz pro cesty do SSSR. Významné místo náleží přehledům finančních prostředků vyplácených jednotlivým komunistickým stranám v zahraničí.

Zprávy jsou v sérii HW 17 řazeny do sub-sérií abecedně podle zemí, v nichž jsou dále uloženy chronologicky podle data dešifrování. Každá relace dostala po zachycení své pořadové číslo. Protože jednotlivé relace byly poměrně krátké, musely být dlouhé zprávy rozděleny na několik částí. Jedna zpráva tak může zahrnovat několik čísel relací. Každý komunikační kanál měl samostatnou řadu pořadových čísel. Ve zprávách jsou uvedena i původní sovětská označení zpráv. Ovšem Moskva sama někdy používala pro jeden komunikační kanál více než jednu číselnou řadu. Radisté, zejména moskevští, byli ale také při užívání čísel nedbalí a často používali stejné číslo pro různé zprávy. Mezi zachycenými a dešifrovanými zprávami je samozřejmě mnoho mezer, často v délce několika měsíců. Korespondenci mezi Moskvou a Prahou obsahují sub-série HW 17/4 (rok 1934), HW 17/5 (leden až duben 1935), HW 17/6 (srpen až prosinec 1935), HW 17/7 (leden až červen 1936) a HW 17/8 (červenec 1936 až leden 1937). Zpřístupněný

materiál tvoří strojepisné kopie zhotovené v letech 1952–1953, předané do Národního archivu nástupnickou organizací GC&CS, Vládním spojovacím velitelstvím (Government Communications Headquarters – GCHQ) v letech 1997 až 2003.³

Předkládaná edice představuje pouze střípek z pramenného bohatství archivní série HW. Zachycuje radiokorespondenci mezi Prahou a Moskvou z druhé poloviny roku 1936 týkající se finančních prostředků poskytovaných moskevským ústředím komunistických stranám v zahraničí, se zaměřením na KSČ. Jako ukázka jsou zařazeny i některé depeše na jiná témata, jako byla místa tajných schůzek, upozornění na agenty-provokatéry, na nekvalitní šifrování a podobně. Depeše byly pro účely této edice seřazeny chronologicky podle data vysílání a přeloženy autorem tohoto textu z angličtiny do češtiny. Různé typy závorek byly sjednoceny na závorky kulaté, ediční poznámky jsou psány v hranatých závorkách. K identifikaci osob byly využity dobové i současné biografické příručky.⁴ Cílem edice není podat vyčerpávající analytický výklad, ale hlavně upozornit na důležitý a doposud málo využívaný pramen k českým dějinám.

- 1 Kominternu byla nástrojem stranického politbyra Všeruské komunistické strany (bolševiků) a sovětské vlády pro dlouhodobý cíl vítězství světové proletářské revoluce, úkolovaná přímo Stalinem. Komunistická strana Československa byla jednou ze sekcí Kominterny.
- 2 Více o kontextu těchto zpráv viz JAKL, Tomáš: Radiové depeše Kominterny mezi Moskvou a Prahou na počátku Španělské občanské války. *Historie a vojenství*, 2016, roč. 65, č. 3, s. 106–110.
- 3 The National Archive, inventáře série HW a sub-série HW/17. ALDRICH, Richard J.: *GCHQ. The Uncensored Story of Britain's Most Secret Intelligence Agency*. Harper Press, London 2010, s. 13–19.
- 4 KAŠÍK, Vladimír – SUCHOPÁR, Vladimír a kol.: *Dějiny mezinárodního dělnického hnutí. Celostátní učebnice pro všechny vysoké školy*. Svoboda, Praha 1966; GALSKÝ, Desider – ŽÁKOVSKÝ, Richard: *Kdo je kdo ve 20. století*. Svoboda, Praha 1967; LAZITCH, Branko – DRA-

Dokument č. 1**Příkaz Moskvy k výplatě peněz komunistickým stranám Maďarska a Rakouska**

Od: MOSKVA
 Komu: 9. R. P.
 Číslo: 357.
 Datum: 17. července 1936

Zaplatte komunistické straně Maďarska skrze MEYERa⁵ 3 790, opakují 3 790 švýcarských franků za červenec a komunistické straně Rakouska na krytí výdajů 2 840, opakují 2 840, a za červencový tisk 2 840, opakují 2 840.

Celkem 9 470 švýcarských franků.

MICHAEL⁶

Dešifrováno: 29. srpna 1936
 Číslo: 6795/9. R. P.

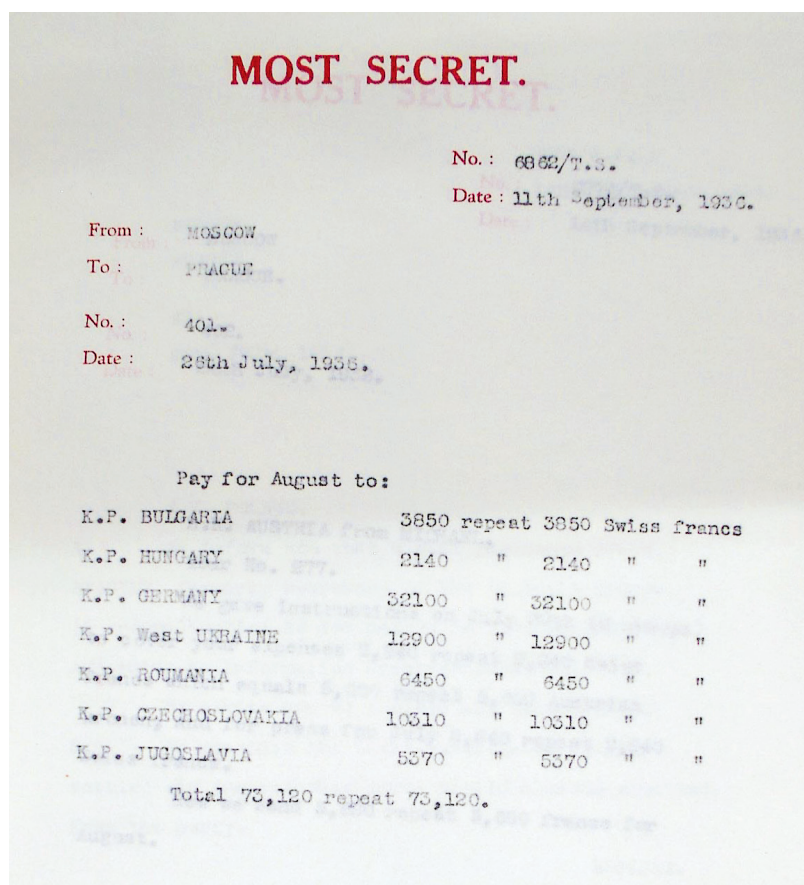
Dokument č. 2**Příkaz Moskvy k výplatě peněz komunistické straně Německa**

Od: MOSKVA
 Komu: 9. R. P.
 Číslo: 362.
 Datum: 20. července 1936

Zaplatte komunistické straně Německa 24 600, opakují 24 600 švýcarských franků.

MICHAEL

Dešifrováno: 10. září 1936
 Číslo: 6857/9. R. P.

Příkaz z Moskvy k platbám středoevropským komunistickým stranám za srpen 1936

Foto: The National Archive Kew

CHKOVITCH, Milorad M.: *Biographical Dictionary of the Comintern*. The Hoover Institution Press – Stanford University, Stanford 1986;
 ŠTVERÁK, František: *Schematismus k dějinám Komunistické strany Československa (1921–1992). Základní informace o ústředních orgánech a biografické údaje o vedoucích představitelích strany*. Národní archiv, Praha 2010. Za konzultace a poskytnutí specializované literatury děkuji kolegovi Prokopu Tomkovi.

⁵ Neidentifikovaná osoba.

⁶ S největší pravděpodobností Meier Abramovič Trilisser, používající pseudonymy Michail Alexandrovič Moskvín, Murskij a Anatolij (1883–1940). Sovětský vysoký důstojník Čeky a OGPU, v roce 1936 působil v oddělení mezinárodních vztahů Kominterny, které mělo na starosti finanční a materiální podporu zahraničních komunistů.

Dokument č. 3**Oznámení Moskvy o výši finanční podpory polským, ukrajinským a běloruským komunistům**

Od: MOSKVA
 Komu: 9. R. P.
 Číslo: 390.
 Datum: 25. července 1936

Ústřednímu výboru v Polsku
 Podle závěrečné rezoluce budeme dostávat následující měsíční podporu:
 POLSKO 10 912
 UKRAJINA 4 855
 BĚLORUSKO 4 850 rublů ve zlatě (?), což znamená přibližně 60 % ve srovnání s rokem 1935.
 SKULSKI⁷

Dešifrováno: 10. září 1936
 Číslo: 6859/9. R. P.

Dokument č. 4**Příkaz z Moskvy k platbám střeoevropským komunistickým stranám za srpen 1936**

Od: MOSKVA
 Komu: PRAHA
 Číslo: 401.
 Datum: 26. července 1936

Zaplatte za srpen:

K. S. BULHRSKO	3850	opakuji	3850	švýcarských franků
K. S. MAĎARSKO	2140	opakuji	2140	švýcarských franků
K. S. NĚMECKO	32100	opakuji	32100	švýcarských franků
K. S. ZÁPADNÍ UKRAJINA	12900	opakuji	12900	švýcarských franků
K. S. RUMUNSKO	6450	opakuji	6450	švýcarských franků
K. S. ČESKOSLOVENSKO	10310	opakuji	10310	švýcarských franků
K. S. JUGOSLÁVIE	5370	opakuji	5370	švýcarských franků
Celkem 73 120, opakuji 73 120.				

Dešifrováno: 11. září 1936
 Číslo: 6862/T. S.

Dokument č. 5**Příkazy Moskvy k platbám komunistům Rakouska a Západní Ukrajiny**

Od: MOSKVA
 Komu: PRAHA
 Číslo: 407., 408.
 Datum: 26. července 1936

Zaplatte okamžitě komunistické straně Rakouska:
 22 496, opakuji 22 496 švýcarských franků:

7 Stanislaw Adamovič Mertens (1892–1937), pseudonym Stefan Skulski, polský, běloruský a sovětský komunistický funkcionář. V roce 1936 byl zástupcem Komunistické strany Polska v Kominterně. Byl zastřelen v době stalinských čistek.

9 672	opakuji	9 672	do rozpočtu za srpen
2 840	opakuji	2 840	za srpnový tisk
4 866	opakuji	4 866	které strana neobdržela za leden
5 118	opakuji	5 118	na odborovou práci za červenec, srpen a září.

Zaplatte Západní Ukrajině jako doplněk k první polovině roku 6 800, opakují 6 800 švýcarských franků.
Celkem 28 296 švýcarských franků.
Potvrďte vyrovnání.
MICHAEL

Dešifrováno: 13. září 1936
Číslo: 6682/T. S.

Dokument č. 6

Pokyn z Moskvy k navázání kontaktu s Rumunkou Angelescu v Praze

Od: MOSKVA
Komu: PRAHA
Číslo: 409. a 410.
Datum: 27. července 1936

Dne 26. července odtud odejela Rumunka ANGELESCU⁸ s bulharským pasem na jméno PETKOWA, opakují PETKOWA MALANOWA, opakují MALANOWA ELISABETH, opakují ELISABETH. Bude čekat v hotelu Ametyst, Polská 9, od 9 do 11 ráno a od 6 do 9 večer.

Vaše heslo „Jak se Vám líbila pařížská výstava?“ Ona odpoví: „Očekávala jsem větší věci.“
Navažte s touto Rumunkou kontakt.

Dešifrováno: 14. září 1936
Číslo: 6876/T. S.

Dokument č. 7

Žádost Moskvy o ověření příchodu platby pro KSČ

Od: MOSKVA
Komu: 9. R. P.
Číslo: (? 422)
Datum: 31. července 1936

KOMUNISTICKÉ STRANĚ, PRAHA.
22 496, opakují 22 496 švýcarských franků bylo odesláno do Prahy.
Požadujeme neprodlené ověření.

Částka sestává z:

9 672	opakuji	9 672	do rozpočtu za srpen
2 840	opakuji	2 840	za srpnový tisk
4 866	opakuji	4 866	rozdíl za leden
5 118	opakuji	5 118	na odborovou práci za červenec, srpen a září

PETER⁹

Dešifrováno: 7. srpna 1936
Číslo: 6616/9. R. P.

⁸ Osoby v této depeši se nepodařilo identifikovat.

⁹ Neidentifikovaná osoba.

Dokument č. 8**Dotaz z Moskvy na vyrovnání platby komunistům v Německu**

Od: MOSKVA
 Komu: PRAHA
 Číslo: 12.
 Datum: 3. srpna 1936

Náš telegram z 2. června ohledně dodatečné platby 31 805 švýcarských franků Němcům za první polovinu roku vám nebyl odeslán do 17. července. Pošlete radiotelegram, jestli jste to již vyrovnali.

Dešifrováno: 3. prosince 1936
 Číslo: 7664/T. S.

Dokument č. 9**Žádost Prahy o vízum a potvrzení příjezdu Angelescu**

Od: PRAHA
 Komu: MOSKVA
 Číslo: 243
 Datum: 3. srpna 1936

BLS.¹⁰

Pošlete vízum pro tajemníka mládeže ZIDARULA¹¹ (bratranec PLAMENE) na jméno ANDREJ HECHT, český pas. (3 skupiny znaků chybí).¹²

ANGELESCU přijela.

WALTER¹³

Dešifrováno: 12. srpna 1936
 Číslo: 6674/T. S.

Dokument č. 10**Žádost o dodatečnou zasilku peněz z Prahy**

Od: PRAHA
 Komu: MOSKVA
 Číslo: 251.
 Datum: 3. srpna 1936

Náš hotovostní zůstatek k 3. srpnu je 2 000, opakují 2 000 švýcarských franků. Abychom mohli vyplnit vaše příkazy, naléhavě potřebujeme 125 000, opakují 125 000 švýcarských franků.

Dešifrováno: 12. srpna 1936
 Číslo: 6677/T. S.

10 Snad Stella Dimitrova Blagoeva (1887–1954), bulharská komunistka.

11 Osoby v této depeši se nepodařilo identifikovat.

12 V originále „(3 groups missing)“. Slovem „group“ je zde míněn řetězec znaků mezi mezerami, tedy slovo, číslo atd.

13 Pseudonym WALTER používal v Kominterně jugoslávský komunistický vůdce Josip Broz Tito (1892–1980). V roce 1935 se zúčastnil kongresu Kominterny v Moskvě a na konci roku 1936 se vrátil do Jugoslávie. Není vyloučeno, že cestoval přes Prahu. Stejný pseudonym ale používal i německý komunistický vůdce Walter Ulbricht (1893–1973), který žil v letech 1933–1937 v Paříži a v Praze.

Dokument č. 11**Příkaz Moskvy k výplatě peněz komunistické mládežnické organizaci**

Od: MOSKVA
 Komu: PRAHA
 Číslo: 51.
 Datum: 11. srpna 1936.

RIEDEL[ovi]¹⁴ od MICHAELA

Zaplaťte (1 skupina znaků chybí) KJV¹⁵ Česko-Slovensko 28 300 švýcarských franků, ze kterých je 9 430 pro dotaci německého tisku.

Dešifrováno: 21. listopadu 1936
 Číslo: 7552/T. S.

Dokument č. 12**Příkaz Moskvy k platbám středoevropským komunistům za září 1936**

Od: MOSKVA
 Komu: PRAHA
 Číslo: (? 63-65).
 Datum: 1. srpna 1936

RIEDEL[ovi] od MICHAELA

Zaplaťte za září.

K. S.	RAKOUSKA Ú[STŘEDNÍ] V[ÝBOR]	4 790 francouzských franků a dalších 14 108 pro tisk. (2 skupiny znaků) francouzských franků, rovněž 5 000 rakouských šilinků
K. S.	BULHARSKA	18 390
K. S.	MAĎARSKA	10 600
K. S.	NĚMECKA	159 300
K. S.	RUMUNSKA	51 520
K. S.	ČESKOSLOVENSKA	5 900
K. S.	JUGOSLÁVIE	26 500
K. S.	ZÁPADNÍ UKRAJINY	63 300

Celkem (2 nedešifrované skupiny znaků) francouzských franků.

Informujte nás o vyrovnání.

Dešifrováno: 13. listopadu 1936
 Číslo: 7441/T. S.

Dokument č. 13**Žádost Moskvy o nový český pas**

Od: MOSKVA
 Komu: 9RP
 Číslo: 149.

¹⁴ Neidentifikovaná osoba.

¹⁵ Radiokorespondence Kominterny probíhala v němčině. V anglickém přepisu byly německé zkratky ponechány bez rozepsání a překladu. KJV je tedy zkratka pro Kommunistischer Jugendverband – pravděpodobně je tím míněn Svaz komunistické mládeže Československa, tedy Komsomol, který byl založen v roce 1921 jako sekce Komunistické internacionály mládeže (KIM). Byl rozpuštěn v roce 1936 a stal se základem Svazu mladých, který působil v letech 1936–1939.

Datum: 16. srpna 1936

MARTINI[mu].¹⁶

Pošlete naléhavě nový český pas pro (? Němec). Naléhavě sdělte přesné jméno v pasu DENGELa¹⁷ a jeho ženy.

Dešifrováno: 26. srpna 1936

Číslo: 6774/9RP

Dokument č. 14

Zpráva Josefa Hakena do Moskvy o cestě západoevropských odborových předáků do Severní Ameriky

Od: PRAHA

Komu: MOSKVA

Číslo: 92.

Datum: 7. září 1936

EICHE[mu].¹⁸

SCHEVENELs¹⁹ odejel 27. srpna do Kanady. CITRINE²⁰ následuje do Ameriky. Jejich záměr, sdělený důvěrně, je pokusit se urychlit sblížení s americkými odbory tak, aby sabotovali sblížení s ruskými odbory²¹ a Londýnskou resolucí²².

HAKEN²³ (?)

Dešifrováno: 26. listopadu 1936

Číslo: 7611/T. S.

Dokument č. 15

Žádost Moskvy o nákup a zaslání léku Vogan

Od: MOSKVA

Komu: PRAHA

Číslo: 133.

Datum: 8. září 1936

Prosíme, zakupte ihned 2 lahve léku Vogan²⁴ a zašlete nám je.

Dešifrováno: 3. listopadu 1936

Číslo: 77261/TS.

16 Neidentifikovaná osoba.

17 Philipp Dengel (1888–1948), německý komunistický politik a novinář.

18 Robert Indrikovič Eiche (1880–1940), sovětský státní a stranický funkcionář, oddaný stalinista, jeden z organizátorů stalinských represí. V roce 1938 byl ale sám zatčen NKVD a o dva roky později zastřelen.

19 Walter Schevenels (1894–1966), belgický nástrojař a odborový činník.

20 Walter McLennan Citrine (1887–1983), později 1. baron Citrine z Wembley, byl původně britský elektrikář, později vedoucí světový odborový předák. V roce 1936 byl prezidentem Mezinárodní konfederace svobodných odborů.

21 Míněny patrně odbory v SSSR.

22 Míněny patrně výsledky kongresu Amsterdamské odborové internacionály, který se konal začátkem června 1936 v Londýně. Norská delegace na něm navrhla navázat jednání o spolupráci a sloučení se sovětskými odbory a s Rudou odborovou internacionálou. Kongres se usnesl, že je třeba jednat se sovětskými odbory o vytvoření celosvětové odborové jednoty.

23 Josef Haken (1880–1949), československý, nejprve sociálnědemokratický, nakonec komunistický politik, poslanec a senátor. Britským kryptoanalytikům nebyl znám, proto připojili za jeho jméno otazník.

24 Pod obchodním jménem Vogan vyrábí farmaceutická společnost Merck vitamin A.

Dokument č. 16

Oznámení Prahy o změně místa konspiračních schůzek

Od: PRAHA
Komu: MOSKVA
Číslo: 114.
Datum: 18. září 1936

BLES(?) MARIA²⁵
Místo setkání ZLEJNEK TOMKOVA nadále neplatí. Zde je nové:
KARL SYROVY, malíř, Žižkov, Palaboc trida²⁶ 10, schodiště 3.
Pouze úterky od 11 do 11.30.
WALTER

Dešifrováno: 25. listopadu 1936
Číslo: 7600/T. S.

Dokument č. 17

Oprava částky požadované z Prahy

Od: PRAHA
Komu: MOSKVA
Číslo: 123.
Datum: 23. září 1936

BOGD pro NATANA²⁷
Ne 450, ale 45 tisíc korun. Telegrafujte naléhavě, jestli můžete zaplatit.
RUD.

Dešifrováno: 24. listopadu 1936
Číslo: 7582/T. S.

Dokument č. 18

Oznámení Prahy Moskvě o příjezdu kurýra

Od: PRAHA
Komu: MOSKVA
Číslo: 128.
Datum: 26. září 1936

ACKERMANN²⁸ přijel 25. [září, ještě] s jedním, seznam 63 a tubusem.²⁹ Tubus nebyl pro nás, tak jsme ho poslali do Paříže. Proč jste nás na to neupozornili?

Pokladní zůstatek k 26. září 58 000, opakuji 58 000 franků.

Dešifrováno: 3. listopadu 1936
Číslo: 7226/Ts.

²⁵ Osoby v této depeši se nepodařilo identifikovat.

²⁶ Pravděpodobně míněna Palackého třída na Žižkově, nynější Vlkova.

²⁷ Osoby v této depeši se nepodařilo identifikovat.

²⁸ Eugen Hanisch (1905–1973), pseudonym Anton Ackermann, německý komunistický politik. V letech 1935–1937 žil v Praze.

²⁹ V originále: *ACKERMANN arrived on the 25th with one, list 63 and a tube.*

Dokument č. 19
Oznámení Moskvy o Nathanovi

Od: MOSKVA
 Komu: PRAHA
 Číslo: 160.
 Datum: 27. září 1936

NATHAN³⁰ se nechystá vrátit se do země.
 Peněžní otázka bude vyrovnána v několika příštích dnech. Dáme vám neprodleně vědět.
 BOGD[anov?].

Dešifrováno: 5. listopadu 1936
 Číslo: 7295/T. S.

Dokument č. 20
Urgence z Prahy o platbách rakouským a rumunským komunistům

Od: PRAHA
 Komu: MOSKVA
 Číslo: 131.
 Datum: 30. září 1936

Naléhavě vyšlete kurýra, aby vyzvedl poštu. Rakousko a Rumunsko naléhavě očekávají platby za říjen.

Dešifrováno: 5. listopadu 1936
 Číslo: 7304/T. S.

Dokument č. 21
Hlášení Ernsta Moskvě o předání peněz ústřednímu výboru v Praze

Od: PRAHA
 Komu: MOSKVA
 Číslo: 132.
 Datum: 30. září 1936

BOGD[anovi?].
 Ústřední výbor ode mne obdržel 5 000, opakují 5 000 švýcarských franků a 5 000, opakují 5 000 francouzských franků.
 ERNST³¹ (?)

Dešifrováno: 5. listopadu 1936
 Číslo: 7305/T. S.

³⁰ Osoby v této depeši se nepodařilo identifikovat.

³¹ Snad Ernst Busch (1900–1980), německý komunistický zpěvák, režisér a herec. V roce 1933 opustil Německo a od roku 1937 se účastnil španělské občanské války jako zpěvák u mezinárodních brigád. Není vyloučeno, že do Španělska cestoval ilegálně přes Prahu a při té příležitosti posloužil jako kurýr.

Dokument č. 22
Urgence Prahy o peníze na srpen

Od: PRAHA
Komu: MOSKVA
Číslo: 137.
Datum: 1. října 1936

MORITZovi³²
Peníze slíbené na srpen nedorazily do 30. září. Naléhavě potřebujeme pomoc.
AKSAMIT³³

Dešifrováno: 5. listopadu 1936
Číslo: 7309/T. S.

Dokument č. 23
Nařízení Moskvy ohledně politické práce s odbory

Od: MOSKVA
Komu: PRAHA
Číslo: 172., 173.
Datum: 6. října 1936

GOTT[waldovi]³⁴
Otázka dalšího boje za jednotu odborů musí být diskutována směrem k rudým odborům, ze všech stran a z každého úhlu pohledu, dříve, než je přijato konečné rozhodnutí.
K tomu musí dojít před odborovým kongresem a před ZÁPOTOCKého cestou k nám. Bylo by také účelné, aby se ZÁPOTOCKÝm přijela skupina aktivních členů rudých odborů z různých kategorií a oblastí, aby dospěli ke konečnému rozhodnutí.
EPOS³⁵.

Dešifrováno: 30. října 1936
Číslo: 7210/TS.

Dokument č. 24
Informace z Prahy o Aksamitově požadavku k výplatě peněz

Od: PRAHA
Komu: MOSKVA
Číslo: -
Datum: 11. října 1936

AKSAMIT požaduje platbu pro horníky z peněz poukázaných v srpnu. Tehdy nedošla pro A[KSAMITa]³⁶ žádná suma. Telegraf.

³² Neidentifikovaná osoba.

³³ Karel Aksamit (1897–1944), zakládající člen KSČ a člen ÚV KSČ v letech 1925–1927. Byl funkcionářem Federace dělnických tělovýchovných jednot (FDTJ) a od roku 1936 předsedou celostátní Federace proletářské tělovýchovy.

³⁴ Klement Gottwald (1896–1953), československý komunistický novinář a funkcionář, v roce 1936 člen ÚV, Orgbyra a sekretariátu ústředního výboru KSČ, předseda ÚV KSČ a politický sekretář.

³⁵ Neidentifikovaná osoba.

³⁶ Neidentifikovaná osoba.

Dešifrováno: 21. října 1936
Číslo: 7163/T.S.

Dokument č. 25

Upozornění Prahy na špatné šifrování dopisů z Moskvy

Od: PRAHA
Komu: MOSKVA
Číslo: 161.
Datum: 11. října 1936

IVAN[ovi?].³⁷

Vaše poslední šifrování bylo velmi špatné. V poslední zásilce nebyl správně jediný dopis, v jednom dopisu byla šifra špatně třikrát. Zlepšete se.

ROMAN.

Dešifrováno: 19. října 1936
Číslo: 7151/T. S.

Dokument č. 26

Žádost z Prahy o další peníze pro Vídeň

Od: PRAHA
Komu: MOSKVA
Číslo: 179.
Datum: 18. října 1936

MICHAELovi

Pouze 2 000 florénů³⁸ bylo přesunuto do Vídně kvůli nedostatku prostředků. Dodání dalších prostředků naléhavě potřeba.

KUNZ³⁹.

Dešifrováno: 20. října 1936
Číslo: 7162/T. S.

Dokument č. 27

Varování z Moskvy pro polský ústřední výbor o agentech provokatérech

Od: MOSKVA
Komu: PRAHA
Číslo: 209., 210.
Datum: 22. října 1936

Ústřednímu výboru Polsko.

Obdrželi jsme informace o následujících agentech provokatérech:

SZEWCZUK MIECZYSLAW, narozen 1903, Varšava, Gocawsk, Malirovo.

³⁷ Osoby v této depeši se nepodařilo identifikovat.

³⁸ V originále „florins“.

³⁹ Neidentifikovaná osoba.

MISIUKIEWICZ SIEMIRO, narozen 1903, Bělorus, 32. pěší pluk v Modlinu.
KOZAK, bývalý tajemník okresu Zombrowa, zradil policii stranickou buňku v 71. pluku.
Dva agenti provokatéři v buňce v muniční továrně v Pionki. Jeden používá místa v Poloczno, Loonsk, Puczki.
BRONK[owski]⁴⁰

Dešifrováno: 29. října 1936
Číslo: 7194/T. S.

Dokument č. 28

Příkaz Moskvy k tiskové kampani ve prospěch souzených rumunských komunistů

Od: MOSKVA
Komu: PRAHA
Číslo: 227.
Datum: 3. listopadu 1936

GOTT[waldovi]
Dejte pokyn Rudému právu, aby bránilo rumunské antifašisty: KONSTANTINA PYRSOULESCU,⁴¹ GEORGA KRASNE-
Va⁴² a NIKOLASE GOLDBERGERA⁴³ proti vojenskému soudu.
MANU[ilskij]⁴⁴

Dešifrováno: 12. listopadu 1936
Číslo: 7430/T. S.

Dokument č. 29

Protest Prahy proti nedodání letáku pro mládež z Moskvy

Od: PRAHA
Komu: MOSKVA
Číslo: 207.
Datum: 4. listopadu 1936

EPOS. a organ.⁴⁵
Politické byro protestuje proti tomu, že jste neposlali čtvrtý čtvrtletní leták pro mládež. Veškeré systematické informování je tímto způsobem zdržováno.
KONRAD⁴⁶

Dešifrováno: 12. listopadu 1936
Číslo: 7429/T. S.

40 Bronisław Bortnowski (1894–1937), pseudonym Bronkowski, polský komunista, agent Čeky, GPU a OGPU. Byl rezidentem v Berlíně a na jiných místech západní Evropy a byl zastřelen při stalinských čistkách.

41 Snad Constantin Pârvulescu (1895–1992), rumunský komunistický politik, jeden ze zakladatelů rumunské komunistické strany.

42 Neidentifikovaná osoba.

43 Nicolae Goldberger (1904–1970), pseudonym Victor Ardeleanu, rumunský komunistický politik, funkcionář Kominterny.

44 Dmitrij Zacharovič Manuilskij (1883–1959), ruský socialista, od roku 1917 bolševik, člen vedení KSSS a v letech 1924–1943 čelný představitel Kominterny. Několik let i její generální tajemník. Po druhé světové válce zástupce Ukrajiny v OSN.

45 Neidentifikovaní adresáti.

46 Snad Kurt Beer (1908–1941), pseudonym Kurt Konrad, český komunistický novinář, historik a literární kritik.

Dokument č. 30

Příkaz Moskvy k platbám středoevropským komunistům

Od: MOSKVA
 Komu: PRAHA
 Číslo: 244.-245.
 Datum: 16. listopadu 1936

KUNZovi od MICHAELA

Zaplatte za prosinec:

K. S.	RAKOUSKA Ú. V.	3 148	amerických dolarů
	Tisk	930	amerických dolarů
K. S.	BULHARSKA	1 237	amerických dolarů
K. S.	MAĎARSKA	764	amerických dolarů
K. S.	ZÁPADNÍ UKRAJINY	4 152	amerických dolarů
K. S.	RUMUNSKA	2 073	amerických dolarů
K. S.	ČESKOSLOVENSKA	2 325	amerických dolarů
K. S.	JUGOSLÁVIE	1 833	amerických dolarů
	Celkem	16 464	amerických dolarů ⁴⁷

Dešifrováno: 19. listopadu 1936
 Číslo: 7529/T. S.

Dokument č. 31

Oznámení Moskvy o platbě pro rakouské komunisty

Od: MOSKVA
 Komu: PRAHA
 Číslo: 280.
 Datum: 29. listopadu 1936

KOPLÉNIG[ovi]⁴⁸

Dostanete prostřednictvím naší rezidentury⁴⁹ 2 500 dolarů na „Rote Hilfe“.⁵⁰

Dešifrováno: 7. prosince 1936
 Číslo: 7679/T. S.

47 Součet neodpovídá (správně 16 462). Buď se zmylili v kalkulaci odesílatelé depeše v Moskvě, anebo došlo k omylu při dešifrování v Londýně.

48 Johann Koplenig (1891–1968), rakouský komunistický politik. Od roku 1934 žil v Praze, odkud organizoval činnost ilegální komunistické strany Rakouska.

49 V originále: *illegal station*.

50 Rote Hilfe, Rudá pomoc byla organizace Komunistické internacionály, založená na IV. kongresu KI v Praze 1. května 1925. Jejím cílem bylo „pomáhat obětem pronásledování reakce, bílého teroru a fašismu a poskytovat materiální i morální pomoc politickým vězňům, obětem perzekuce a jejich rodinám v ČSR i v zahraničí“. Starala se o komunistické uprchlíky a podílela se též na ilegálním transferu osob. Dne 23. března 1932 byla v ČSR úředně rozpuštěna, pokračovala však dále v činnosti ilegálně.